

OBSAH

Úvod	9
Historie skla a sklářství	11
Vlastnosti skla	13
Význam vlastností skel pro sklofoukače	13
Typy přístrojových skel	13
Viskozita	14
Povrchové napětí	15
Odskelnění a matování	16
Teplotní roztažnost	17
Odolnost k tepelnému rázu	18
Chemická odolnost	20
Mechanická pevnost	21
Technologie prvovýroby skla	23
Suroviny a jejich vliv na vlastnosti přístrojových skel	23
Míšení	24
Tavení	25
Tvarování	26
Druhy trubíc	28
Chlazení a jeho kontrola	29
Rafinace	31
Prohlížení a kontrola	31
Vybavení moderní sklofoukačské dílny	32
Ochrana a bezpečnost při práci	38
Ochranná opatření při práci se sklem	38
Ochrana zraku před škodlivými paprsky	38
Stlačené plyny	38
Práce se rtuť	39
Práce před zahájením sklofoukačských operací	40
Základní sklofoukačské operace	44
Předehřívání, vyhřívání, chlazení a vznik pnutí	44
Oddělování (řezání) trubíc	45
Tvarování okrajů trubíc	48
Zhotovování špiček a odtažků	50
Tvarování dýnek	53
Zařezávání trubíc a jejich zužování	54
Natavování trubíc	56
Práce s přechodovými skly	58
Tvarování kuliček	59

Ohýbání trubíc	63
Tvarování otvorů do stěn trubíc	65
Boční nátavy	67
Vtavování a rovné průtavý	75
Boční vtavování	80
Složitě operace, k nimž je třeba pomůcek	84
Točení spirál	84
Okrajové svary (průtavý)	86
Dýnkový svar	88
Výroba trubíc s přesným vnitřním a vnějším průměrem — KPG	91
Zatavování kovu do skla	93
Výroba a zatavování průlinčitých destiček (frit)	96
Zábrusy	101
Obyčejné zábrusy	101
Egalované zábrusy	101
Normalizované zábrusy	104
Kulové zábrusy	108
Technické požadavky na zábrusy	109
Speciální druhy zábrusů	109
Roztáčení hrdel	110
Roztáčení a výroba olivek	112
Roztáčení pláštů na kohouty	113
Výroba kohoutů	116
Výroba jednoduchých přístrojů a jejich funkce	129
Promývačky plynů	129
Chladiče	134
Jednoduché chladiče	136
Kombinované chladiče	142
Jednoduché vývěvy	147
Nástavce a spojky	151
Jednoduché destilační přístroje	157
Manometry	166
Odměrné sklo	172
Výroba složitých přístrojů a jejich funkce	182
Složitě destilační přístroje	182
Destilační přístroj podle Stadlera	182
Extrakční přístroj podle Soxhleta	185
Destilační kolona podle Brunna	189
Složitě difúzní vývěvy	194
Automatická byreta	197
Orsatův přístroj	200
Přístroje k sublimaci	206
Frakcionaná destilace za sníženého tlaku	208
Vady skla a jejich vliv na práci sklofoukače	209
Broušení technického skla	212
Zavrtávání na zavrtávacím stroji	213
Zavrtávání kohoutů	215
Broušení na hladinářském stroji	216
Vrtání otvorů do skla	217

Práce v odměrné dílně	219
Dělení stupnic	221
Číslování a označování	221
Leptání	222
Omývání a vtírání barvy	223
Kontrola a cejchování	223
Teploměry	225
Kapilára	226
Stupnice	226
Obal	227
Postup při výrobě teploměrů	228
Použitá a doporučená literatura	231